



ధన్యుడు

- పరవస్తు చిన్నయసూరి

చదవండి - ఆలోచించి చెప్పండి.

లఘుపతనకుండు మంధరునితో నిల్లనియె. చెలికాండా! యీ మూషిక రాజును నీవు మిక్కిలి సమ్మానింపుము. ఇతఁడు పుణ్యకర్మలలోపల ధురీణుఁడు, గుణరత్నాకరుఁడు, హిరణ్యకుఁడనువాఁడు. ఈతని గుణములు శేషుఁడు సహితము వర్ణింపజాలఁడు. నే నేపాటివాడఁను - అని పలికి మొదటి నుండి హిరణ్యకుని వృత్తాంతము సర్వము వినిపించెను. అంతట మంధరుఁడు 'హిరణ్యకుని మిక్కిలి సమ్మానించి యిల్లనియె "హిరణ్యకా! నీవు నిర్జన వనమునందు వాసము చేయుటకు నిమిత్తమేమి? చెప్పుము" అని యడిగెను. హిరణ్యకుఁడీట్లనియె.

ప్రశ్నలు:

1. ఇలాంటి శైలిలో ఉన్న పాఠాలను చదివారా? లేదా? (ఈ రూపంలో ఉన్న మీకు తెలిసిన పుస్తకాల పేర్లు చెప్పండి.)
2. మంధరుడు ఎవరి వృత్తాంతాన్ని వినిపించాడు?
3. హిరణ్యకుని నివాసమెక్కడ?
4. హిరణ్యకుడు తన నివాసం గురించి ఏం చెప్పి ఉంటాడు?

ఉద్దేశం

మంచిమిత్రుల కలయిక మన జీవితాన్ని ఓ మలుపు తిప్పుతుంది. అందుకే ఎప్పుడూ సన్నిహితులను పొందాలని పెద్దవాళ్ళు చెబుతుంటారు. సజ్జన సాంగత్యం ఎప్పుటికీ మంచిదని చెప్పడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.





పాఠ్యభాగ వివరాలు

ఈ పాఠ్యాంశం కథా ప్రక్రియకు చెందింది. సంస్కృతంలోని విష్ణుశర్మ పంచతంత్రం విశ్వవిఖ్యాతిగాంచింది. దాన్ని అనుసరించి అనేక గ్రంథాలు వచ్చాయి. వాటిలో లక్ష్మీనారాయణ పండితుడి 'హితోపదేశం' ఒకటి. దాని ఆధారంగా చిన్నయసూరి నీతిచంద్రికను తెలుగులో రచించాడు. ఇది గ్రాంథిక వచనంలో సాగుతుంది. పశుపక్ష్యాదులే పాత్రలుగా లోకరీతిని, నీతిని ప్రబోధిస్తూ కథనాలు సాగుతాయి. ప్రస్తుత పాఠ్యాంశం 'నీతిచంద్రిక'లోని మిత్రలాభం నుండి గ్రహించింది.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ❧ పాఠంలోని అర్థంగాని పదాలను పదవిజ్ఞానం లేదా నిఘంటువు ద్వారా తెలుసుకోండి.
- ❧ పాఠం ప్రారంభించడానికి ముందున్న ప్రవేశిక చదవండి. దాని ద్వారా పాఠంలో ఏముందో ఊహించండి.

రచయిత పరిచయం



పరవస్తు చిన్నయసూరి తమిళనాడులోని చెంగల్పట్టు జిల్లాలోని శ్రీపెరంబుదూరులో జన్మించాడు. మద్రాసులోని పచ్చయ్యప్పకళాశాలలో తెలుగుపండితుడుగా పనిచేశాడు.

'సూరి' అనేది ఈయన బిరుదు. సూరి అంటే పండితుడు అని అర్థం. తెలుగు, తమిళ, సంస్కృతాంగ్ల భాషలలో చిన్నయసూరి మంచి పండితుడు.

(1809-1862)

చిన్నయసూరి అక్షరగుచ్ఛము, ఆంధ్ర కాదంబరి, పద్యాంధ్ర వ్యాకరణము, సూత్రాంధ్రవ్యాకరణము, శబ్దలక్షణసంగ్రహము, బాలవ్యాకరణము, నీతిచంద్రిక మొదలైన గ్రంథాలు రాశాడు. ఈయన రచనాశైలి పాఠకుడిని ఆకట్టుకొనేలా ప్రాచీన కావ్య భాషలో ఉంటుంది. ఈయన రాసిన బాలవ్యాకరణము నేటికీ ప్రామాణిక గ్రంథంగా ఉంది. నీతిచంద్రిక - బాలవ్యాకరణాలు లక్ష్య - లక్షణ గ్రంథాలుగా ప్రసిద్ధి పొందాయి.





ప్రవేశిక

మానవ జీవితంలో నీతి అనేది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. ప్రతి మనిషికి సంపాదన ఎంత ముఖ్యమో పరోపకారం కూడా అంతే ముఖ్యం. లోభం అనేది ఉండకూడదు. లోభత్వం వల్ల తనకు కాని, ఇతరులకు కాని ప్రయోజనం ఉండదు. 'పిల్లికి బిచ్చం పెట్టనివాడు' అనే సామెత లోభిని దృష్టిలో పెట్టుకొని వచ్చిందే. మనం లోభం లేకుండా మన మిత్రులకు సహాయం చేయాలి. దీనికి సంబంధించిన కథను చదువుదాం. ఈ కథలు ఉత్తమపురుష కథనంలో ఉంటాయి.

I

హిరణ్యకుని పూర్వ వృత్తాంతం

చంపకవతి యను పట్టణము గలదు. అందు సన్యాసులు పెక్కండ్రు వాసము చేయుచుండుదురు. అందుఁ జూడాకర్ణుండను పరివ్రాజకుఁడు గలఁడు. అతఁడు తాను భోజనము చేసి మిగిలిన వంటకము భిక్షాపాత్రలోఁ బెట్టి చిలుక కొయ్య మీఁద నుంచి నిద్రపోవును. నేను సద్గుణులకు దానిమీఁదికెగిరి ప్రతిదిన మావంటకము భక్షించి పోవుచుండును. ఒకనాఁడు చూడాకర్ణుడు తన స్నేహితుఁడు వీణాకర్ణుండను సన్యాసితో మాటలాడుచుండ మాటిమాటికి మీఁదివంక చూచి తన గిలుకకఱ్ఱతో నేలమీఁద గొట్టి నన్ను వెఱపించుచు వచ్చెను. అప్పుడు వీణాకర్ణుఁడు “చూడాకర్ణుఁడా! యేమది మీఁదు చూచి నేల కఱ్ఱతోఁ దట్టుచున్నాఁడ”వని యడుగఁగాఁ జూడాకర్ణుఁ డిట్లనియె; “ఒక ఎలుక ప్రతిదినము చిలుకకొయ్య మీది పాత్రమునందున్న యన్నము భక్షించిపోవుచున్నది. నాకు దీని యుపద్రవము పెద్దదిగా నున్నది”యని చెప్పెను. ఆమాటలు వీణాకర్ణుఁడు విని “యెక్కడి యెలుక? యెక్కడి చిలుకకొయ్య? యింత యల్పజంతువున కింత పొడవున కెగురు బల మెక్కడినుండి వచ్చెను? దీని కేమయినను నిమిత్తము లేకమానదు. ఈ మూషికమునకింత బలిమియు నిక్కడి సదావాసమును, నిమిత్తము లేక సంభవింపవు”.

అలోచించండి -చెప్పండి
◆ ఎక్కడి ఎలుక? ఎక్కడి చిలుకకొయ్య?
అనడంలో అంతరార్థం ఏమై ఉంటుంది?



ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ





అని వీణాకర్ణుడు చెప్పగా విని చూడాకర్ణుడు “తడవులబట్టి యీ యెలుక యిక్కడ నొక లాఠి తావు చేసికొని విడువక వాసము చేయుచున్నది. ఇట్లు వసించుటకు నిమిత్తము తెలిసినది కాదు. త్రవ్వి చూచెదగాక” యని చెప్పి యొక గుద్దలితో నేను వసించు వివరము త్రవ్వి చిరకాలోపార్జితమైన నాధనము సర్వము గ్రహించెను. తర్వాత సత్వోత్సాహములు లేక నానాఠాహారము సహితము సంపాదించుకొనఁజాలక దిగులుపడి కృశించి, మెల్ల మెల్లఁగ సంచరించుచుండఁగాఁ జూచి చూడాకర్ణుఁ డిట్లనియె : “ధనము గలవాడె బలవంతుఁడు. ధనము గలవాడె పండితుఁడు. ధనము సర్వశ్రేయములకు నిదానము, ధనము లేనివాని జీవనమే? ఈ మూషికము తన ధనము కోలుపోయి కదా తొంటి జవసత్త్వములుడిగి స్వజాతిసామ్యమును బొందెను. అర్థపరిహీనునకు నిరంతరము ఖేదము సంభవించును. నిరంతర ఖేదము వలన బుద్ధిహీనత్వము ప్రాప్తించును. బుద్ధిహీనతవలన సమస్తకార్యములు నిదాఘనదీపూరము లట్లు వినాశము నొందును, ధనవంతునకే పౌరుషమును, మేధాసంపత్తియు, బంధుమిత్రులును కలుగుదురు. పుత్రమిత్రవిరహితుని గృహమును, మూర్ఖుని చిత్తమును శూన్యములు. దారిద్ర్యము సర్వశూన్యము. దారిద్ర్యము కంటె మరణము మేలు. మరణ మాపాతయాతనావహము. దారిద్ర్యము యావజ్జీవము తీవ్ర వేదనాకరము. ఇంద్రియముల నామమున బుద్ధిని వచోధోరణిని బురుషుఁడు తొంటివాడయ్యు ధనమును బాసిన క్షణముననే లాఠివాడగును. ఇది మహోచిత్రము” అని యీ పరివ్రాజకుఁడు చెప్పఁ గావిని మిక్కిలి ఖిన్నుఁడనయి యిట్లు చింతించితిని.

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- ◆ ‘ధనము సర్వశ్రేయములకు నిదానము’ మీ అభిప్రాయం చెప్పండి.
- ◆ ‘దారిద్ర్యము సర్వశూన్యము’ అనే మాటను బట్టి మీకేమర్థమయింది?

II

ఇక నా కిక్కడ వసించఁ దగదు. ఇప్పుడు నా వృత్తాంతము పరులతోఁ జెప్పికోలును యుక్తము గాదు. అర్థనాశము, మనస్తాపము గృహమందలి దుశ్చరితము, వంచనము, పరాభవమును ప్రకాశింపఁ జేయఁదగదని పెద్దలు చెప్పుదురు. దైవానుకూల్యము లేక పౌరుషము చెడినప్పుడు మానవంతునికి వనవాసము కంటె సుఖము లేదు. కుసుమస్థబకము వలె మానవంతుఁడు సర్వజనుల మూర్ఖము మీఁదనయిన నుండవలె. లేదా వనమందు సమసిపోవలె. ఇక్కడనే వాసము చేసుకొని యాచనతో జీవించెద నంటినా దానికంటె గర్వితము లేదు. ఒక ప్రుక్కడిని యాచించుకంటె నిప్పులోఁబడి శరీరము తొఱఁగుటమేలు. అన్యతమాడుటకంటె మౌనముమేలు. పరధనాపహరణముకంటెఁ దిరియుట మంచిది. వివేకహీనుఁడయిన ప్రభువును సేవించుటకంటె వనవాస ముత్తమము. యాచించుకొని బ్రతుకుటకంటె మరణము శ్రేయము, సేవావృత్తి మానమునువలె, యాచనావృత్తి సమస్త గౌరవమును హరించును. ఒకరి యిల్లు కాచి, వారి పెట్టువోఁతలకు దోసిలియొగ్గి యునికియు మిక్కిలి నింద్యము” అని నానావిధముల విచారించియు లోభము త్రిప్పలకు లోనయి మరల నర్థసంగ్రహము చేయవలె నని తలఁచి యచ్చోటనే నిలిచితిని. లోభము మోహమును బుట్టించును. మోహము దుఃఖము నుత్పాదించును, దుఃఖము జ్వలనము వలె స్వాశ్రయమునకు నాశము పుట్టించును కాఁబట్టి లోభమునకు బుద్ధిమంతుఁడు లోపఁడఁడు. తరువాత నేనక్కడ వదలకుంట చూచి చూడాకర్ణుఁడు నన్నుఁ గఱ్ఱతో విసరివ్రేసెను. ఆ వ్రేటు దైవవశము వలనఁ దప్పిపోయినది, తగిలియుండెనా యింతకు యమలోకములో బాఠకాఠపనయి యుండనా? అనంతర మిట్లు చింతించితిని, ఆహా! ధనలోభము సర్వాపదలకు మూలము గదా! తద్వర్జనముకంటె లోకమందు సుఖమేదియు లేదు. ఆశ దిగనాడినవాడే సత్పురుషుఁడు. వాడే సర్వశాస్త్రములు చదివినవాఁడు. వాడే సర్వధర్మము లాచరించినవాఁడు. ఉదరముకయి పరులగోఁజక ప్రాప్తలాభమునకు సంతోషించువాఁడొక్కఁడు లోకమందు ధన్యుఁడు. వాడే సుఖి. తత్తత్కర్మానురూపముగా దేహికి దుఃఖములట్లు సుఖములు కోరకయే ప్రాప్తించుచున్నవి. అందులకయి ప్రయాసపాటు నిరర్థకము.





ఈ తావు తాతముత్యాలు సంపాదించిన కాణాచిగాడు. భూమండలములో నింక దావు దొరకదా! ఇక్కడ నుండనేల? ఈ చెడగరపుబోడ కణ్ణమోందులు వడి ప్రాణములు గోలుపోనేల? ఇంక నెక్కడనైన నొక్క విజనప్రదేశము చేరి కాలము పుచ్చుట మంచిది. శిలాంతరాశమందలి కప్పును భరించు దయామయుండయిన యీశ్వరుండు నన్ను గాపాడకుండునా? అని చింతించి, మనసు గట్టిపఱచుకొని, యచ్చోటు విడిచి యీనిర్జనవనము చేరితిని. వనములో గాయగసురులు భక్షించి పడియనీరు త్రాగి, యొక చెట్టునీడలో వసించి కాలము పుచ్చుట మంచిది గాని, ధనహీనుండనయి నలుగురిలో నుండరాదు. అనంతరము నాపుణ్యము వలన నా కీమిత్రుండు లభించెను. నా మహాభాగ్యము వలననే యిప్పుడు నీ యాశ్రయమను స్వర్ణము దొరికినది. సత్యంగతికంటె లోకమందు మేలేదియిలేదు. సంసార విష వృక్షమునకు రెండు ఫలము లమృతతుల్యములు; కావ్యామృతరసపాన మొక్కటి; సజ్జనసంగతి యొకటి.”

అనిన విని మంథరుండిట్లనియె.

అర్థములు నిత్యములుగావు. యౌవనము ఝరీవేగతుల్యము. జీవనము బుద్బుదప్రాయము. కాంబట్టి బుద్ధిమంతుండు సత్వరముగా ధర్మము సమాచరింపవలెను. సమాచరింపనివాండు పశ్చాత్తాపముంబొంది శోకాగ్ని సంతప్తుండగును. నీవతి సంచయము చేసితివి. దాని దోషమిది. కాంబట్టి యతి సంచయేచ్ఛతగదు. ఒరులకిచ్చి తాను భుజించినదే తనసొత్తు. పరుల కీక తాను గుడువక కూడబెట్టిన ద్రవ్యము చచ్చినతఱి వెంటరాంబోదు, అని చెప్పి కూర్మము మఱియు నిట్లనియె.

జీవనార్థము మిక్కిలి యాయాసంపాటు సయితము వ్యర్థము. నీవు సకల ధర్మములు తెలిసినవాండవు. నీకు విస్తరించి చెప్పబనిలేదు. నీకు లఘుపతనకుండొకడు నే నొకడనుగాము. మనలను మూవురను దైవ మొక్కచోజేర్చెను. దొరికినంతటితో గాలము గడుపుకొని సుఖముగా జీవితము, అనిన హిరణ్యకుండు మిక్కిలి సంతోషించి యిట్లనియె.

మంథరా! నీవచనామృతము వర్షించి నా దురంతతాపము నివారించితివి. నేను ధన్యుండనయితిని. “మిత్రలాభమను లాభసంపద”యను వచనము నేండు నాకు లక్ష్యసమన్వితమయ్యెను.

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- ◆ ఆశ దిగనాడినవాడే సత్పురుషుడు. ఎట్లు?
- ◆ ధనహీనుడై నలుగురిలో నుండరాదు. ఎందుకు?
- ◆ ‘మనసుగట్టి పరచుకోవటం’ అంటే ఏమిటి?
- ◆ ‘చచ్చిన తమ వెంట రాబోదు’ అనడంలో మీకేమర్థమైంది?



I అవగాహన - ప్రతిస్పందన

1. చూడాకర్ణుని మాటలను బట్టి మీకర్థమైన విషయమేమి? దానిపై మీ అభిప్రాయమేమిటో చెప్పండి.
2. ‘అహా! ధనలోభము సర్వయాపదలకు మూలము కదా!’ ఈ విషయాన్ని సమర్థిస్తూ, వ్యతిరేకిస్తూ మీ అభిప్రాయాలు చెప్పండి.
3. ఈ పాఠానికి పెట్టిన శీర్షికను విశ్లేషిస్తూ చెప్పండి.





4. కింది వాక్యాలు ఎవరు, ఎవరితో అన్నారో గుర్తించి రాయండి.

- అ) అన్యత మాడుటకంటే మౌనము మేలు.
- ఆ) దీని కేమైనను నిమిత్తము లేక మానదు.
- ఇ) సత్యంగతి కంటే లోకమందు మేలేదియు లేదు.

5. కింది పద్యాన్ని చదివి భావాన్ని పూరించండి.

ఒక్కడె చాలు నిశ్చల బలోన్నతుఁ డెంతటి కార్యమైన దాఁ
జక్క నొనర్చుఁ గౌరవు లసంఖ్యులు పట్టిన ధేనుకోటులం
జిక్కగ నీక తత్రుబలసేన ననేక శిలీముఖంబులన్
మొక్కవడంగ జేసి తుదముట్టడె యొక్క కిరీటి భాస్కరా!

భావం : _____ ఎంతటి పని ఐనా _____
_____ ఆవులమందను _____ తన బాణాలతో
ఆ బలమైన _____ అర్జునుడే కదా!

6. చూడాకర్ణునికి, వీణాకర్ణునికి మధ్య జరిగిన సంభాషణను రాయండి.

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

1. 'సంసార విషవృక్షమునకు రెండు ఫలము లమృతతుల్యములు' పాఠాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని దీని గురించి వివరించండి.
2. 'అర్థనాశం, మనస్తాపం, గృహమందలి దుశ్చరితం, వంచనం పరాభవం' - ఈ పదాల గురించి మీ రేరకంగా అర్థం చేసుకున్నారో సోదాహరణంగా రాయండి.
3. 'వివేకహీనుడైన ప్రభువును సేవించుట కంటే వనవాస ముత్తమం' - దీని జెచిత్యాన్ని గురించి చర్చించండి.
4. ఈ పాఠంలోని కథనవిధానాన్ని, రచయిత రచనావిధానాన్ని ప్రశంసిస్తూ రాయండి.
5. ఈ కథను ఓ చిన్న నాటికగా మలచండి.
6. మంథరుని మాటలను మీరు సమర్థిస్తారా? ఎందుకు?

III. భాషాంశాలు

పదజాలం

1. కింది వాక్యాలకు అర్థాన్ని మీ సొంత పదాల్లో రాయండి.
 - అ) బుద్ధిహీనత వలన సమస్తకార్యములు నిదాఘ నదీపూరములట్లు వినాశము నొందును.
 - ఆ) ధనమును బాసిన క్షణముననే లాతివాడగును.
 - ఇ) పరధనాపహరణము కంటే దిరియుట మంచిది.
 - ఈ) ఉదరమునకయి పరుల గోజక ప్రాప్తలాభమునకు సంతోషించు వాడొక్కడు లోకమందు ధన్యుఁడు.





2. కింది పదాలకు ప్రకృతి - వికృతులను పాఠం నుండి వెతికి ఆ వాక్యాలను రాయండి.

- | | | | |
|----------|----------|------------|----------|
| అ) బోనం | ఆ) శబ్దం | ఇ) కర్ణం | ఈ) గీము |
| ఉ) గారవం | ఊ) చట్టం | ఋ) దమ్ముము | ౠ) సంతసం |

3. కింది వాక్యాలు చదవండి. వ్యుత్పత్తులకు తగిన పదాలు రాయండి.

- అ) పున్నామ నరకము నుంచి రక్షించువాడు. _____
- ఆ) దేహాన్ని ధరించినవాడు. _____
- ఇ) ఐశ్వర్యం ఉన్నవాడు. _____

వ్యాకరణాంశాలు

1. కింది వాక్యాల్లోని సంధి పదాలను గుర్తించి, వాటిని విడదీయండి. అవి ఏ సంధులో సూత్రయుక్తంగా తెల్పండి.

- అ) అందుఁ జూడాకర్ణుఁడను పరివ్రాజకుఁడు గలడు.
- ఆ) తడవులఁ బట్టి ఈ యెలుక విడువక వాసము చేయుచున్నది.

పై వాక్యాల్లో సరళాదేశ, గసడదవాదేశ, ఉత్పత్తి సంధులు, యుడాగమము ఉండటాన్ని గమనించారు కదా! ఈ పాఠంలో సరళాదేశ, గసడదవాదేశ సంధిపదాలు ఇంకా ఏమేమున్నాయో గుర్తించి, సంధి సూత్రాలను రాయండి.

2. కింది పదాలకు విగ్రహవాక్యాలు రాసి, సమాసాలను పేర్కొనండి.

- అ) చంపకవతి పట్టణము
- ఆ) మహాభాగ్యము
- ఇ) సేవావృత్తి
- ఈ) పదాబ్జములు
- ఉ) కలువకన్నులు
- ఊ) మామిడిగున్న
- ఎ) మృదుమధురము

ఉదా॥ చంపకవతి పట్టణము - చంపకవతి అనే పేరు గల పట్టణం.
సంభావనా పూర్వపద కర్మధారయ సమాసం.

3. 'పుంస్యాదేశసంధి'

- * కింది పదాలు విడదీయండి. మార్పును గమనించండి.
- ఉదా॥ అచ్చపు పూలతోట = అచ్చము + పూలతోట





అ) నీలపు గండ్లు =

ఆ) ముత్తైపు సరులు =

ఇ) సరసపుమాట =

* పైన పేర్కొన్న వాటిలో రెండు మార్పులను గమనించవచ్చు.

అ) మొదటిపదాలచివరన 'ము' వర్ణం లోపించింది. ము వర్ణం స్థానాన్ని పు వర్ణం ఆక్రమించింది.

ఆ) ప్రతి సంధిలోనూ మొదటిపదం గుణాలను తెలుపుతుంది. ఇవి విశేషణాలు.

* మొదటిపదం విశేషణం అయితే ఆ సమాసాలను 'విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయ సమాసం' అంటారని మీకు తెలుసు. అంటే ఈ సంధి కర్మధారయ సమాసాల్లో ఏర్పడుతుందని తెలుస్తుంది. అంటే...

* కర్మధారయ సమాసాల్లో మువర్ణానికి బదులు పు, ంపులు ఆదేశంగావస్తే దాన్ని పుంప్యాదేశసంధి అంటారు. ('ము' వర్ణం స్థానాన్ని పు 'పు' ంపు వర్ణం ఆక్రమిస్తుంది. దీన్నే వ్యాకరణ పరిభాషలో 'ఆదేశం' అంటారు.)

◆ కింది పదాలను విడదీసి సంధిసూత్రాన్ని సరిచూడండి.

అ) సింగపుకొదమ

ఆ) ముత్యపుచిప్ప

ఇ) కొంచెపుసరుడు

4. వచనంలో శైలిభేదం

* కింది వాక్యాలు చదవండి. భేదాలు గమనించండి.

అ) ఆ పరివ్రాజకుడు సెప్పగా విని మిక్కిలి ఖిన్నుడనయితిని.

ఆ) ఆ సన్యాసి చెప్పగా విని చాలా బాధపడ్డాను.

ఇ) ఆ సన్యాసి జెప్పింది యిని శానా దుక్కమొచ్చింది.

* మొదటి వాక్యం ప్రాచీన శైలిని తెలుపుతున్నది.

రెండో వాక్యం శిష్టవ్యవహార శైలిని అనుసరించి ఉంది.

మూడో వాక్యం మాండలిక పద్ధతికి లోబడి ఉంది.

* కాలాన్ననుసరించి, ప్రాంతాన్ననుసరించి, సందర్భాన్ని బట్టి భాషను ఉపయోగించే విధానంలో మార్పు ఉంటుంది. ఇది భాషలో వైవిధ్యమేగాని, గొప్ప, తక్కువ అనే సంకుచితదృష్టికూడదు.

* కింది వాక్యాలను ఆధునిక వ్యవహారశైలిలోకి, స్థానిక మాండలికశైలిలోకి మార్చండి.

[ఈ మార్పులు చేసేటప్పుడు 'ము' వర్ణాలు, బిందుపూర్వక 'బు' కారాలు (ంబు), యడాగమాలు, క్రియారూపాలు (చేయును, జరుగును, చూడుము... వంటివి) మారడాన్ని గమనించండి.]

అ) వివేకహీనుడయిన ప్రభువును సేవించుటకంటె వనవాస ముత్తమము.

ఆ) ఎలుక ప్రతిదినము చిలుకకొయ్య మీది కెగిరి పాత్రమునందున్న యన్నము భక్షించిపోవుచున్నది.

ఇ) బుద్ధిహీనతవలన సమస్తకార్యములు నిదాఘనదీపూరములట్లు వినాశము నొందును.



భాషాకార్యకలాపాలు / ప్రాజెక్టు పని

- ◆ పాఠశాల గ్రంథాలయంలో పంచతంత్ర కథల పుస్తకంలోని కథలను చదవండి. మీకు నచ్చిన కథను మీ సొంతమాటల్లో రాసి ప్రదర్శించండి.

చదవండి - తెలుసుకోండి

భారతదేశం కథాసాహిత్యానికి ప్రసిద్ధిపొందింది. ప్రాచీనకాలంనుండే భారతీయ సాహిత్యంలో ప్రాచుర్యం పొందిన కథలు ఎన్నో ఉన్నాయి. విష్ణుశర్మ అనే పండితుడు అమరశక్తి అనే రాజు కొడుకులను వివేకవంతులను చేయడానికి పంచతంత్ర కథలను బోధిస్తాడు. అవే కథా రూపంలో వ్యాప్తి చెందాయి. వీటిని దాదాపు 200 భాషల్లోకి అనువదించారు. ఈ పంచతంత్ర కథలు మిత్రలాభం, మిత్రభేదం, కాకోలూకీయం (సంధి, విగ్రహం), లబ్ధప్రణాశం, అపరీక్షితకారకం (అసంప్రేక్ష్యకారిత్యం) అనే భాగాలుగా ఉన్నాయి. వీటిని తెలుగులోకి అనువదించినవారిలో ముఖ్యులు చిన్నయసూరితో పాటు కందుకూరి వీరేశలింగం. వీరేశలింగం పంతులు సంధి, విగ్రహం అనే భాగాలను తెలుగులోకి అనువదించాడు. ఈయన వీటితోపాటు రాజశేఖర చరిత్ర, ఆంధ్రకవుల చరిత్ర, అభాగ్యోపాఖ్యానం మొదలైన గ్రంథాలను, శతకాలను, నాటకాలను రాసి గద్యతిక్కనగా ప్రసిద్ధికెక్కాడు. స్త్రీవిద్యావ్యాప్తికి కృషిచేశాడు. సంఘసంస్కర్తగా పేరు పొందాడు.



కందుకూరి వీరేశలింగం
(1848-1919)



న్యాయంగా సంపాదించిన ధనంతోనే తనను
పోషించుకోవాలి. అన్యాయంగా
సంపాదించిన ధనంతో ఎవరు జీవిస్తుంటారో
వారు సర్వ కర్మ బహిష్కృతులు
అవుతున్నారు.

- పరాశరస్మృతి

